

Okvirni sporazum za izvajanje geodetskih storitev (JN7021/2011)

Podobnih javnih razpisov je bilo do sedaj že kar nekaj in na njih dosežene cene so bile dokaj nizke – vsaj tako smo imeli občutek ob grobem vpogledu v pogoje javnega razpisa. Prav zaradi tega je svet ta konkreten razpis podrobneje obravnaval.

Pri razpisu so svet zmotile predvsem naslednje tri stvari:

- Merilo za izbiro izvajalca je zgolj najnižja cena, pri čemer je ta opredeljena z merilom »najnižja vrednost točke« po tarifnem delu Cenika geodetskih storitev IZS. Splošnemu delu Cenika se je naročnik namerno izognil z dodatnim opisom v pretežni večini dobesedno prevzete vsebine splošnega dela Cenika, predvsem zato, da je v vrednost »njihove« točke vključil še stroške, nastale v zvezi z delom in ostale izdatke, ki jih geodetsko podjetje založi za naročnika. Po 8. členu Cenika ima geodetsko podjetje možnost, da ostale izdatke obračuna ali po dejanskih stroških ali pa v pavšalnem znesku do 10 odstotkov vrednosti geodetske storitve. Pri tem konkretnem javnem razpisu to ni možno, saj morajo biti ti izdatki vključeni že v vrednost točke. Če torej naročnik naroči npr. nekaj več sprememb vrst rabe oziroma bonitiranja zemljišč (trenutno aktualno zaradi zmanjšanja davka na spremembo namembnosti), bo moralo geodetsko podjetje najeti ustreznega izvedenca oziroma pooblaščenega strokovnjaka za bonitiranje, na svoje stroške, svoje delo pa kriti zgolj z vrednostjo izdelave elaborata - kar je po vrednosti dosti manj kot vrednost dela pooblaščenega strokovnjaka za bonitiranje – skratka, v tem primeru bo geodetsko podjetje ustvarilo izgubo!
- Visoki zahtevani višini bančnih garancij za resnost ponudbe (10.000 EUR) in za dobro izvedbo posla (20.000 EUR) in z njima povezan strošek pridobitve garancij, pri čemer naročnik sploh ni opredelil okvirne vrednosti okvirnega sporazuma (ki ga bo sklenil s tremi podjetji).
- Zahteva naročnika, da mora izvajalec izvesti storitev v nasprotju s pravili stroke, če naročnik navkljub opozorilu s strani izvajalca, pri tem vztraja.

Svet je pridobil pravno mnenje o tem javnem naročilu. Iz le tega izhaja:

- Glede na to, da se sporazum sklepa za opravljanje istovrstnih zaporednih in po vsebini podobnih storitev, je takšen način sklepanja okvirnih sporazumov povsem primeren. Naročnik namreč v tem trenutku ne ve, koliko storitev bo v prihodnosti potreboval, dejstvo pa je, da jih bo.
- Povsem sprejemljiv je tudi način izbire ponudnika – torej najnižja cena točke. To je ustaljen kriterij predvsem pri storitvah, kjer na trgu ni mogoče pričakovati bistveno različne kvalitete storitev. Tudi v zvezi z nadaljnjim izvrševanjem treh okvirnih sporazumov, ko bo naročnik prvo pozval najcenejšega ponudnika, načeloma ni nič narobe. Teorija sicer omogoča izvedbo mini razpisa, a zgolj za že tri izbrane ponudnike.
- Nepravilnost bi lahko predstavljalo dejstvo, da ni podana okvirna vrednost del. A glede na to, da naročnik ne ve natančno, koliko storitev bo potreboval, poleg tega pa je cena storitve odvisna od najnižjega ponudnika, je razumljivo, da je zelo težko oceniti vrednost naročila.
- Dejstvo, da se z načinom izbiranja izvajalca zaobide ostale stroške geodetov, ne vpliva na zakonitost.
- V zvezi z zahtevo naročnika, da mora izvajalec izpolniti zahtevo naročnika, če ta vztraja, kljub temu, da mu izvajalec drugače svetuje, je treba opozoriti na določbo 625. člena OZ, ki dejansko po smislu ureja podobno situacijo pri podjetni pogodbi. Izbrani ponudnik bo namreč pri konkretnih storitvah sklenil z občino obligacijsko pogodbo, ki bo po vsebini pogodba o delu ali podjetni pogodba. V tej pogodbi pa se bo zavezal, da bo naročnikove zahteve spoštoval. Bistveno je, da mora izvajalec redno v skladu s svojimi strokovnimi referencami naročnika, ki je laik, redno opozarjati na morebitne napake. S tem se izvajalec reši svoje morebitne odgovornosti, če pa naročnik pri svojem vztraju, pa bi v skladu z 625. členom OZ geodet lahko odstopil od pogodbe zgolj in samo v primeru, če bi izvedba napačnega dela lahko škodovala njegovemu ugledu. Kaj je ugled je pravni standard, ki ga je treba v vsakem konkretnem primeru napolniti in je seveda odvisen od konkretne situacije.

Poglejmo še cenovni vidik. Vrednost točke po 5. členu Cenika geodetih storitev IZS je 0,8 EUR. Če bi skušali vrednost točke »prilagoditi« javnemu razpisu in bi pozabili na prej omenjen problem ostalih izdatkov (zalaganje stroškov storitev drugih izvedencev, ...), bi bila vrednost točke 0,88 €. V okviru IZS je splošno sprejeto, da je spodnja meja še sprejemljive konkurenčnosti 20%. Še nižja cena točke, pod 0,704 €, pomeni nenormalno nizko ceno in nelojalno konkurenco.

Na podobnem razpisu neke druge občine je le-ta prejela ponudbe za vrednost točke od 0,72 € do celo 0,27 €. Ta občina nas je nato zaprosila, da ji povemo ali bo geodetsko podjetje z najnižjo ponudbeno ceno še opravilo storitve kvalitetno. Po naših izkušnjah in prepričanju je le-to zelo težko, saj bi se podjetje finančno popolnoma izčrpalo, če bi bilo takih storitev več. Za take cene pa je mogoče izvajati storitve z izdelavo slabih elaboratov in ob izigravanju predpisov.